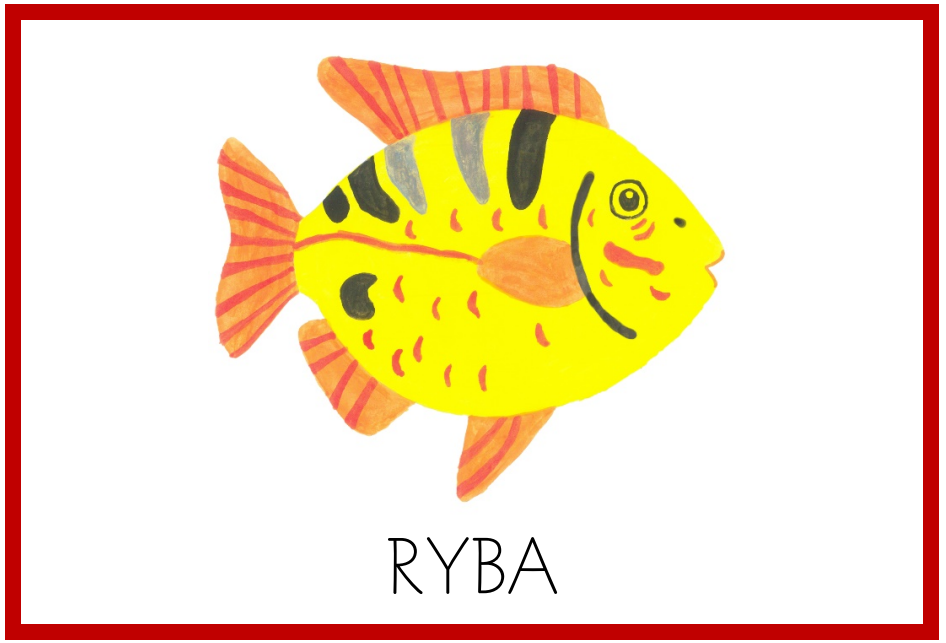

RYBA

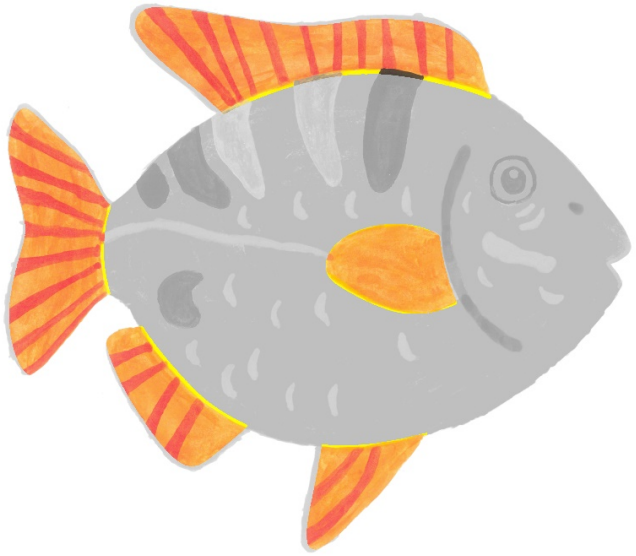

PLOUTVE

JSOU ZVLÁŠTNÍ VÝRŮSTKY TĚLA, KTERÉ RYBĚ UMOŽŇUJÍ OVLÁDAT JEJÍ POHYB. DÁVAJÍ RYBĚ PŘI PLAVÁNÍ RYCHLOST, MOŽNOST MĚNIT SMĚR A ZPOMALOVAT. NĚKTERÝM RYBÁM SLOUŽÍ TAKÉ K UDRŽOVÁNÍ SVISLÉ POLOHY TĚLA.

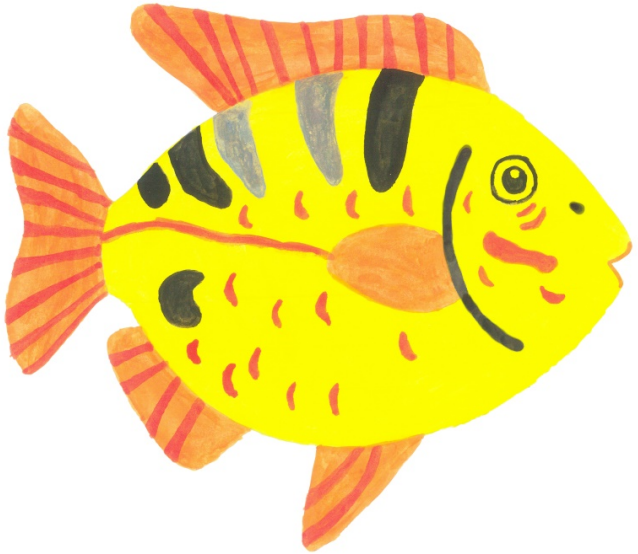

POSTRANNÍ ČÁRA

JE SMYSLOVÝ ORGÁN, KTERÝ SE TÁHNE PO OBOU STRANÁCH TĚLA RYBY, PŘIBLIŽNĚ UPROSTŘED MEZI HORNÍ A DOLNÍ ČÁSTÍ TĚLA. POMOCÍ NÍ RYBA VNÍMÁ TLAK A VLNĚNÍ VODY ZPŮSOBENÉ RŮZNÝMI PŘEKÁŽKAMI A JINÝMI ŽIVOČICHY.

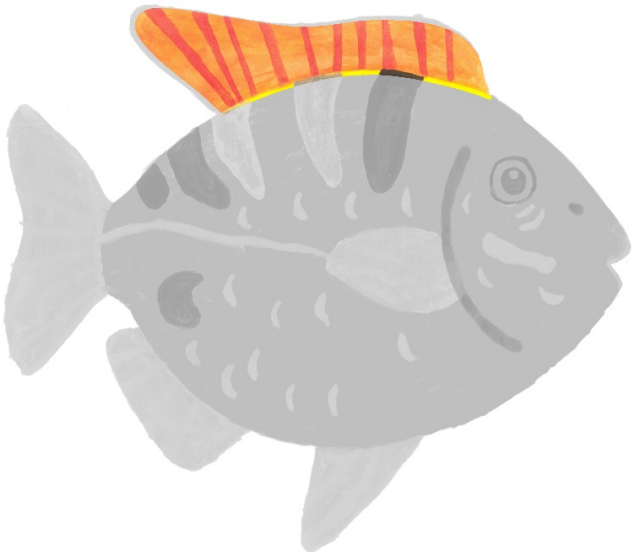

RYBA

JE ŽIVOČICH, KTERÝ ŽIJE VE VODĚ.
MŮŽEME HO NAJÍT V POTOCÍCH,
ŘEKÁCH, JEZERECH A OCEÁNECH.
KLADE VAJÍČKA, MÁ ŽÁBRY K DÝCHÁNÍ
A PLOUTVE K PLAVÁNÍ.

HŘBETNÍ PLOUTEV

ROSTE PODÉL HORNÍ ČÁSTI TRUPU.
POMÁHÁ RYBĚ UDRŽOVAT ROVNOVÁHU
A SPOLEČNĚ S ŘITNÍ PLOUTVÍ UMOŽŇUJE
ZMĚNU SMĚRU PLAVÁNÍ DO STRAN.
NĚKTERÉ RYBY MOHOU MÍT
AŽ TŘI TAKOVÉ PLOUTVE.

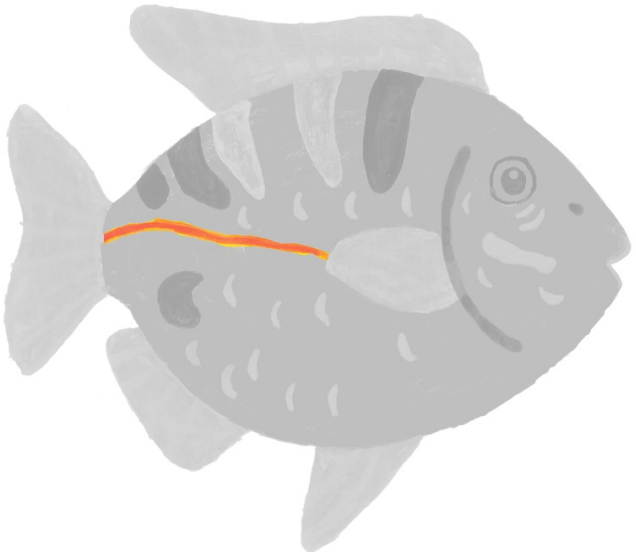

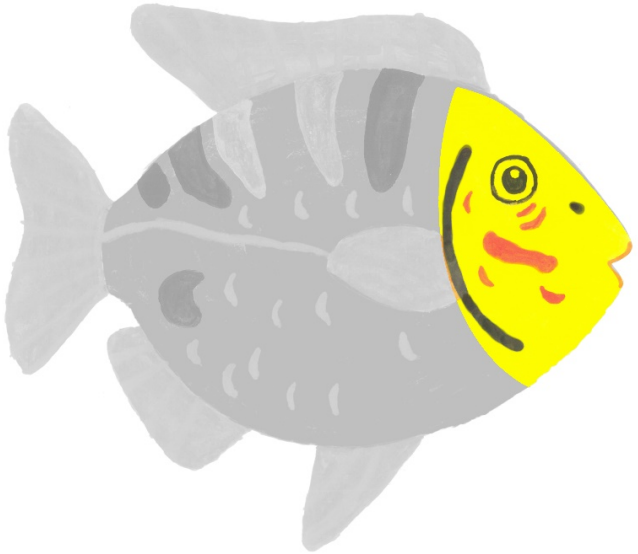

OCAS

JE ČÁST TĚLA RYBY OD ŘITNÍHO OTVORU
PO ZÁKLADNU OCASNÍ PLOUTVE.
RYBA JÍM KÝVÁ ZE STRANY NA STRANU,
ABY SE RYCHLE POHYBOVALA VE VODĚ.

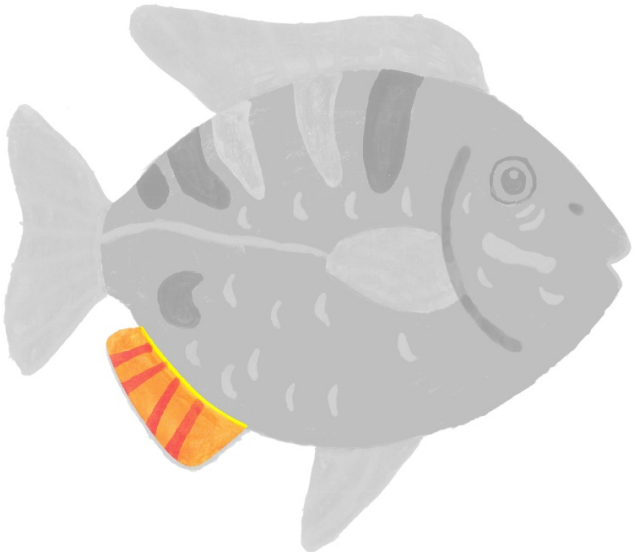

5

HLAVA

JE ČÁST TĚLA RYBY
OD KONCE ÚST PO ŽABERNÍ ŠTĚRBINU.
JE PŘÍMO PŘIPOJENA K TĚLU.
MÁ ZPLOŠTĚLÝ TVAR, KTERÝ POMÁHÁ
RYBĚ ROZRÁŽET VODU.
JSOU NA NÍ UMÍSTĚNA ÚSTA,
OČI, NOZDRY A ŽÁBRY.

Montessoripedia.org

25

ŘITNÍ PLOUTEV

ROSTE VE SPODNÍ ČÁSTI TRUPU, BLÍZKO OCASU.
POMÁHÁ RYBĚ UDRŽOVAT VZPŘÍMENOU POLOHU A SPOLEČNĚ S HŘBETNÍ PLOUTVÍ UMOŽŇUJE ZMĚNU SMĚRU PLAVÁNÍ DO STRAN.
NĚKTERÉ RYBY MOHOU MÍT
DVĚ TAKOVÉ PLOUTVE.

16

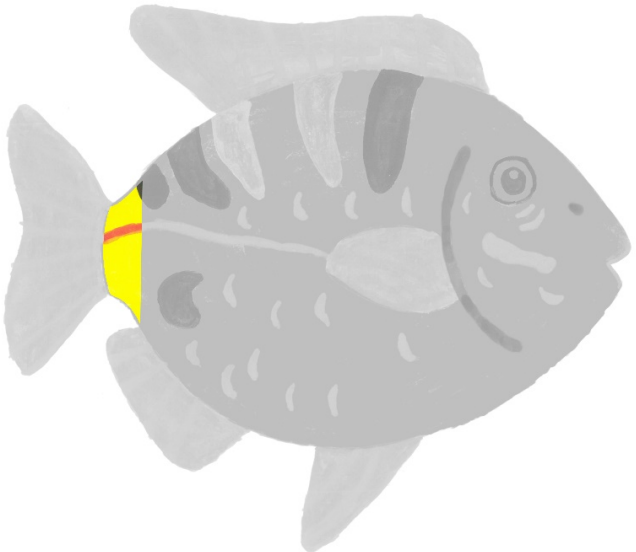

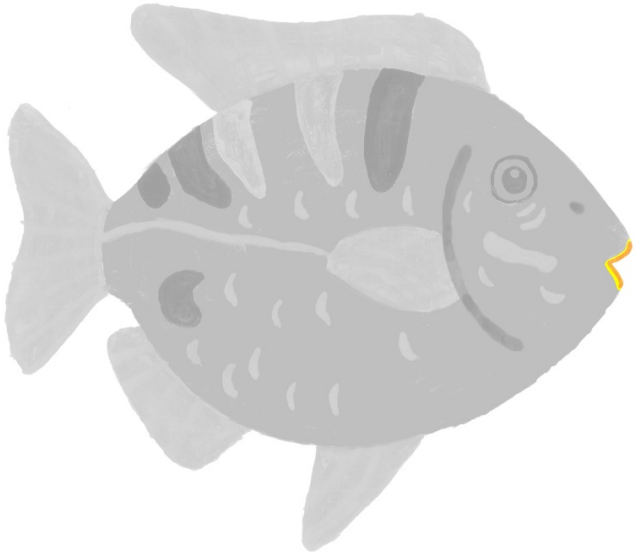

Interreg
Spolufinancovaný Európskou úniou
Slovensko – Česko

Montessori definiční materiál MŠ

RYBA

ZPRACOVALA: Mgr. Martina Gymerská
OBRÁZKY A GRAFIKA: Boris Gymerský
PŘELOŽILA: Mgr. Jarmila Zatloukalová
ODBORNÍ GARANTI: Mgr. Zuzana Kostřicová, Mgr. Barbora Bräuerová

VYDALI: Občanské sdružení PERSONA, Vrančovičova 29, Bratislava, www.ozpersona.sk
Základní škola ZaHRAda, Riegrova 312, 666 01 Tišnov, www.skolazahrada.cz

Výhradní zodpovědnost za obsah této publikace nesou autoři a nedá se ztotožnit s oficiálním stanoviskem Evropské Unie.

BEZPLATNÁ PUBLIKACE

Více inspirací a materiálů naleznete na: www.montessoripedia.org

© PERSONA, 2025

MS_TS_01

TRUP

JE ČÁST TĚLA RYBY
OD ŽABERNÍ ŠTĚRBINY PO ŘITNÍ OTVOR.
JE OBVYKLE NEJSILNĚJŠÍ ČÁSTÍ TĚLA.
JEHO TVAR VYPOVÍDÁ O TOM,
V JAKÉM PROSTŘEDÍ RYBA ŽIJE
A JAK DOBRÝM JE PLAVCEM.

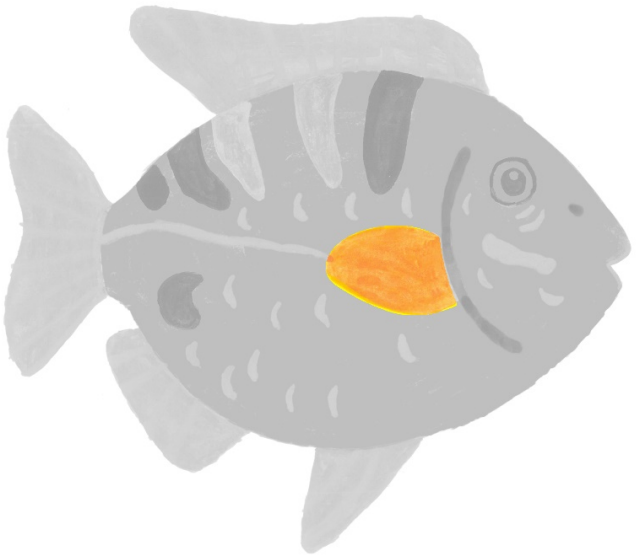

34

27

PRSNÍ PLOUTVE

NACHÁZEJÍ SE HNED ZA HLAVOU.
PATŘÍ MEZI PÁROVÉ PLOUTVE,
TO ZNAMENÁ, ŽE ROSTOU
NA OBOU STRANÁCH TRUPU.
SPOLEČNĚ S BŘIŠNÍMI PLOUTVEMI
SLOUŽÍ K ZASTAVENÍ A UMOŽŇUJÍ
POHYB SMĚREM NAHORU A DOLŮ.

7

ÚSTA

UMOŽŇUJÍ RYBÁM PŘIJÍMAT POTRAVU.
MAJÍ RŮZNÉ TVARY A VELIKOSTI
V ZÁVISLOSTI NA DRUHU POTRAVY,
KTEROU RYBY KONZUMUJÍ.

14

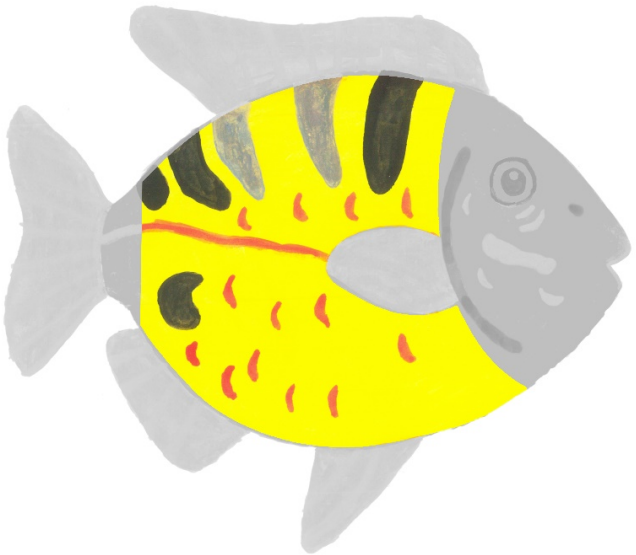

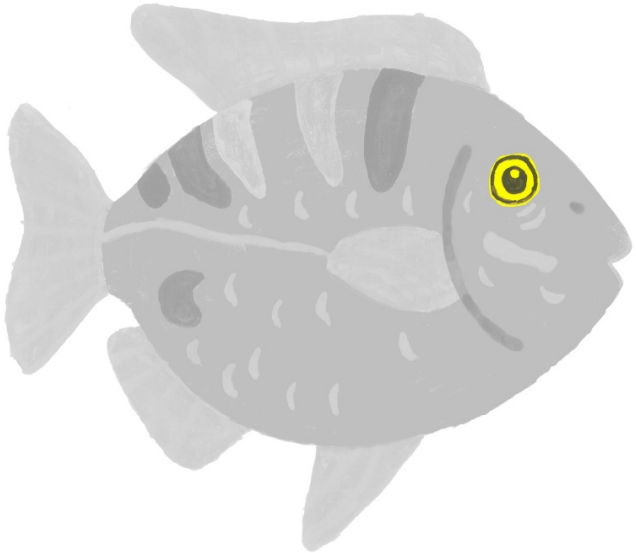

ŽÁBRY

NACHÁZEJÍ SE NA OBOU STRANÁCH HLAVY RYB. JSOU TO DÝCHACÍ ORGÁNY, KTERÝMI RYBY PŘIJÍMAJÍ KYSLÍK Z VODY. JSOU CHRÁNĚNY ZVLÁŠTNÍMI KOSTMI, KTERÉ NAZÝVÁME ŽABERNÍ VÍČKA.

ŠUPINY

JSOU MALÉ KOSTĚNÉ DESTIČKY, KTERÉ VYRŮSTAJÍ Z KŮŽE VĚTŠINY RYB. JSOU POKRYTY SLIZEM, KTERÝ USNADŇUJE POHYB RYB VE VODĚ A ODPUZUJE CIZOPASNÍKY.

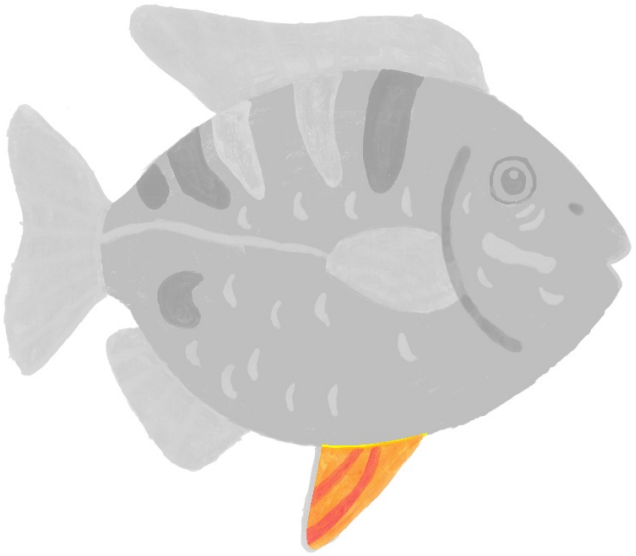

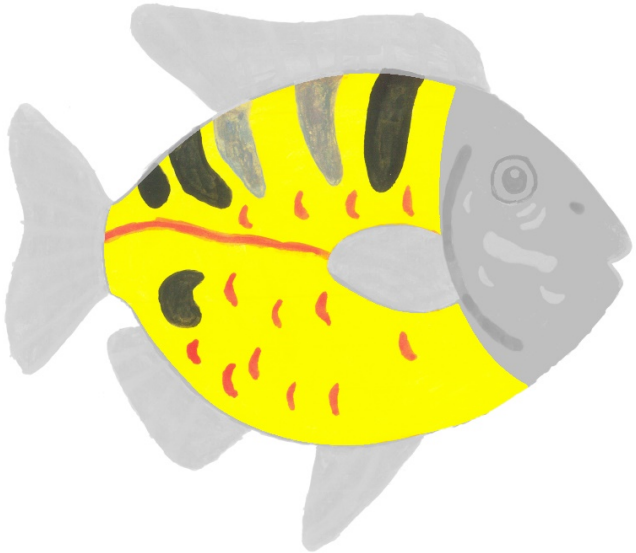

BŘIŠNÍ PLOUTVE

NACHÁZEJÍ SE TĚSNĚ
POD NEBO ZA PRSNÍMI PLOUTVEMI.
PATŘÍ MEZI PÁROVÉ PLOUTVE,
TO ZNAMENÁ, ŽE ROSTOU
NA OBOU STRANÁCH TRUPU.
SPOLEČNĚ S PRSNÍMI PLOUTVEMI
SLOUŽÍ K ZASTAVENÍ A UMOŽŇUJÍ
POHYB SMĚREM NAHORU A DOLŮ.

OČI

SE NACHÁZEJÍ NA OBOU STRANÁCH HLAVY
A POMÁHAJÍ RYBĚ VIDĚT.
KAŽDÉ Z NICH MÁ KULOVITOU ČOČKU,
KTERÁ RYBĚ POMÁHÁ VIDĚT OSTŘE
I POD VODOU.

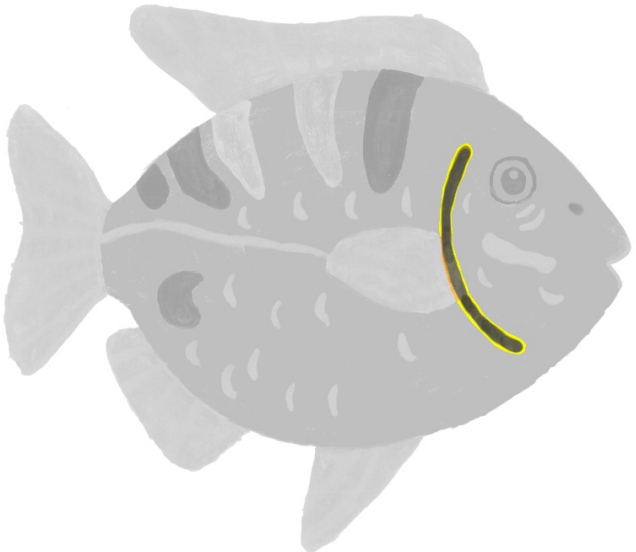

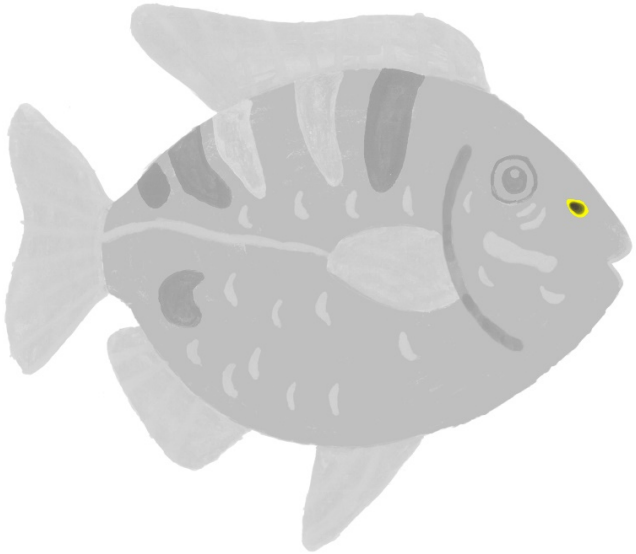

NOZDRY

JSOU DVĚ MĚLKÉ JAMKY ZAKRYTÉ CHLOPNÍ,
KTERÉ SE NACHÁZEJÍ NAD ÚSTY.
POMOCÍ NICH MOHOU RYBY ČICHEM
NAJÍT POTRAVU NA VELKOU VZDÁLENOST
NEBO ROZPOZNAT SVOU DOMOVSKOU
ŘEKU.

OCASNÍ PLOUTEV

NACHÁZÍ SE NA KONCI OCASU.
SPOLEČNĚ S OCASEM JE HLAVNÍM
ZDROJEM POHYBU PRO VĚTŠINU RYB.

